

Vörös József halálának 10. évfordulójára emlékezve

Kövics Gy. J.

Debreceni Egyetem, Agrártudományi Centrum,
Mezőgazdaságtudományi Kar,
Növényvédelmi Tanszék, Debrecen

Már tíz esztendeje, hogy elment közülünk Vörös József, a biológiai tudományok doktora, nemzetközileg ismert mykológus, mindnyájunk kedves Jóskája. A közel 62 életéve alatt (1929 június 13. – 1991. március 22.) a mikroszkópikus gombák kutatásában eltöltött több, mint 40 esztendő során a mykológiai kutatásban elévülhetetlen érdemeket szerzett.

A Pázmány Péter Tudományegyetemen Bánhegyi professzor figyelt fel tehetségére, elkötelezettsége a mykológiával ebből az időszakból ered. Biológia-kémia szakos tanári diplomával a zsebében a Szőlészeti Kutató Intézetben és az ELTE Mikrobiológiai Intézetben dolgozott ösztöndíjasként. 1951-ben egyetemi tanársegéd lett, de ugyanezen év végétől már a Növényvédelmi Kutatóintézetbe került, amely mindvégig munkahelye volt. 1955-ben egyetemi doktori címet szerzett, majd 1959-ben kandidátusi fokozatot nyert a „Gombagátló antibiotikumok kutatása” c. disszertációjával. 1975-ben lett a biológiai tudományok doktorává a „Deuteromycetes. A rendszerezés új alapelvei, Magyarország imperfect gombái” c. értekezése alapján. 1970 és 1988 között a Növénykórtani osztály vezetője volt, nagy-nagy emberi tapintattal, megértéssel, segítőkészséggel. Több, mint 120 publikációja az antibiotikumok és fungicidek hatásmechanizmusának megismeréséről, új gombafajok leírásáról, a kórokozók biológiájának mélyebb ismereteiről szólnak, ma is korrekt szakmai stílusban, mégis közérthetően, igényességétől áthatva. 12 szakkönyv, illetve kézikönyv kapcsolódik szorosan a nevéhez, a nívódíjjal kitüntetett „Mezőgazdasági mykológia” (1968) és a „Methods in Plant Pathology” (1970) társszerzője, az Ubrizsy Gábor szerkesztette kétkötetes „Növénykórtan” (1965) társszerzője, a „Magyarország mikroszkópikus gombáinak határozókönyve” c. háromkötetes munka (1985-1987) társszerzője és szerkesztője, amely másfél évtizede forrásmű a hazai taxonómiai eligazodásban.

Számos országban járt rövidebb-hosszabb tanulmányutakon: az USA-ban, Hollandiában, Japánban, Spanyolországban, Egyiptomban, Angliában, Svédországban, Olaszországban, a szomszédos országokban, olyan időkben, amikor a külföldi utakhoz a szakmai elismerés tekintélye biztosíthatta az útlevelet. Hazai és nemzetközi konferenciákon, nagyszámú előadásban számolt be kutatási eredményeiről.

Rendszeresen tartott előadásokat a nappali és szakmérnök hallgatóknak a debreceni és a gödöllői Agrártudományi Egyetemeken, a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetemen, ahol címzetes egyetemi tanár is volt; felejthetetlen stílusú előadásait jelen megemlékezés írója is élvezhette, s hálás tanítványa, aspiránsa lehetett.

Széleskörű tudományos és közéleti szereplését az Akadémia bizottságaiban, a Magyar Agrártudományi Egyesület (MAE) Növényvédelmi Társaságában, több szakmai folyóirat szerkesztőbizottságában végzett munkája jelzi, melyekben halkszavúan, olykor fanyar humorral, segítően, de mindig szerényen dolgozott.

Kedves emberi lényének emlékét őrzik munkatársai, barátai, tanítványai, az idő könyörtelen rohanására rácsodálkozva: már 10 éve, hogy nincs közöttünk Jóska!